

Ровнягін О.В.

студент,

Київський національний університет технологій та дизайну

Шульга М.В.

студент,

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

Науковий керівник: Гончаренко К.С.

кандидат філософських наук, доцент,

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

НЕОБХІДНІСТЬ АКТУАЛІЗАЦІЇ НАУКОВОГО СВІТОГЛЯДУ У КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Сьогодні рясніє низкою причин, що вказують на непопулярність форми самосвідомості наукового характеру. З-поміж них і незатребуваність науки у бізнесі, і ставлення до неї з боку держави, недостатнє фінансування, втрата довіри населенням, міграція наукових кадрів etc. Таким чином, можна сміливо стверджувати про наявність кризи виробництва наукового знання на теренах сучасної України, подолання якої, потенційно, могла б узяти на себе молодь. Проте молодіжний культурний простір ніяк не сприяє, а навпаки деактуалізує наукову сферу у світогляді пересічного представника молодіжної групи.

Одним з проявів вищезгаданої кризи є зниження престижу науки у суспільстві шляхом розповсюдження продуктів наукового знання у публічному полі та формування псевдонаукового контенту. Так, причиною падіння інтересу, окрім неспроможності матеріального характеру, залишається політика ЗМІ, як телебачення, так і соцмереж, різного роду інтернет-платформ, відеохостингів etc. Популярність розважального контенту не йде ні в яке порівняння з матеріалами науково-пізнавального характеру.

«Просвітництво є виходом людини з самозавиненої незрілості. Незрілість є неспроможністю користуватись власним розсудком без керівництва з боку іншого. Самозавиненою ця незрілість є, коли її причиною є не брак розсудку, а рішучості та мужності, для того, щоб користуватись ним без керівництва з боку іншого. Sapere aude! Отже, слова: «Май мужність користуватись власним розсудком!» – є девізом Просвітництва» [1].

У сучасному світі, «Просвітництво» про яке говорить І. Кант, не тільки не втратило свого значення, а стало, навпаки, все більш актуальним, оскільки в умовах переходу до постковідного життя, однією з ключових особливостей стає використання цифрових платформ як методу отримання інформації та самонавчання, тобто відкриває широкий простір для використання власного розсудку.

Сучасна молодь має безпрецедентну можливість отримувати доступ до незліченної кількості інформації, але подальше її засвоєння та критичний розгляд, залежить тільки від їх власної «зрілості». На нашу думку, два головні фактори, що сприяють формуванню сучасного наукового світогляду слід вважати: а) цифрові компетенції; б) критичне мислення. «Цифрові компетенції – це інтегральна характеристика особистості, яка динамічно поєднує знання, уміння, навички та ставлення щодо використання цифрових технологій для спілкування, власного розвитку, навчання, роботи, участі в суспільному житті, відповідно до сфери компетенцій, належним чином (безпечно, творчо, критично, відповідально, етично) [2].

Актуалізація наукового світогляду сьогодні тісно пов'язана саме з цифровими компетенціями, оскільки сьогодні все більше актуальною стає концепція «Безперервного навчання», яка пов'язана із можливістю надання доступу до освітніх послуг та матеріалів для всіх бажаючих через використання цифрових платформ. «Безперервне навчання – це навчання, яке має місце в перебігу всього життя індивідуума, і яке обумовлене інтенсивним оновленням знань і умінь, необхідних для успішної і ефективної професійної діяльності і, відповідно, швидкою зміною соціальних і економічних умов, що висувають нові вимоги до рівня професійної підготовки фахівців» [3].

У розрізі зазначеного вище, варто приділити увагу саме збільшенню кількості інформації у мережі Інтернет. На даний момент немає єдиного універсального методу «фільтрації» інформації на достовірність, тому сучасна молодь, яка становить велику частку користувачів Інтернету, має використовувати власний розум для перевірки та аналізу отриманої інформації. Сприяння критичного ставлення до інформації, розвитку відповідального споживацтва інформації багато в чому сприяє гуманітарна освіта, або так звана «культурна освіченість». «Саме на плечі гуманітаріїв покладається відповідальність, від якої залежить і те, наскільки люди готові приймати факт наявності різних думок, позицій, і те, наскільки їм вдалося вплинути на формування критичного ставлення до одержуваної інформації в суспільстві, що є вкрай актуальним на сьогодні» [4, с. 144].

Тому, наразі постає питання: «Користуватись своїм розумом чи приймати інформацію без її подальшої перевірки, на віру».

Таким чином, протиставляти антинауковому знанню слід ціннісну позицію популяризаторів науки, що виражається у захисті суспільства від лженауки, а також усвідомлення пропаганди ненаукового знання як загрози самому суспільству. Натомість, стримуючим фактором популярності такої парадигми є емоційна компонента та відсутність впливових матеріальних мотиваторів.

Список використаних джерел:

1. Кант І. Відповідь на запитання: Що таке Просвітництво? / Пер. з нім. Олег Фешовець. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2003. 158 с.
2. Опис рамок tsyfrovoi kompetentnosti dlia hromadian Ukrainy. Ministerstvo tsyfrovoi transformatsii Ukrainy. 20.11.2021. URL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/mintsifraoprilyudnyue-ramku-tsyfroi-kompetentnosti-dlyagromadyan/%D0%9E%D0%A0%209A.pdf
3. Кудрявцева С. П. Міжнародна інформація : навч. посіб. / С. П. Кудрявцева, В. В. Колос. Київ : ВД «Слово», 2005. 400 с.
4. Гончаренко К.С. Коли гуманітарій плакав Або криза гуманітарної освіти в Україні: симптоми і шляхи лікування. Філософія освіти. Philosophy of Education. Київ, 2020. 26(1). С. 142–161. URL: <https://philosopheducation.com/index.php/philed/article/view/619/565>